

Изази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4 ф.,
за по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.

За АУСТРО-УГАРСКУ, БОСНУ
и ХЕРЦЕГОВИНУ на годину 6
ф., на по године 3 ф., на четврт
године 1 ф. 50 новч.

За све остале земље годишње
20 фран. у злату, на по године
10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т   З А   П О Л И Т И К У   И   К Њ И Ж Е В Н О С Т .

Преплата шаље се поштомек
упутницом непосредно админи-
страцији „Гл. Црног.“ на Цетиње,
или отпранштвима поштом на
коју дрго пошту; у коме је на-
ручнице, може се преплатити
код г. *Нера Рикадоуића*, књаж.
цри. агента у Котор а Дошес се
шљу уредништву. Рукониси се
не враћају.

За огласе плаћа се: за
сваку ријеч или за број од пет
цифара по 3 новчића за први
пут, а за сваки даљи пут по 2
новчића.

ЦЕТИЊЕ, 16 августа.

Доносимо још следеће честитке,
што је Његово Височанство Господар
примио, поводом вјеридбе Њезиног Ви-
сочанства Књагињице Јелене:

Од Њ. В. Краља Италије.

К о њ е.

Мој син саопштио ми је добар
глас, и ја хитам изразити В. В. моје
најживље задовољство и жеље за срећу
ваше драге дјете.

УМБЕРТО.

Од Њ. В. Краљице Инглеске.

О с б о р н е.

Са великијем задовољством дозна-
ла сам радосну вијест, што ми је
Ваше Височанство саопштило, и молим
вас да пргните моја честитања.

ВИКТОРИЈА.

Од Њ. В. Царице МАРИЈЕ ФЕОДО-
РОВНЕ.

Б е р н е и т о р ф.

Узимљем велико учешће у вашој
фамилијарној радости. Честитам ви из
свега срца вјеридбу ваше драге шћере
Јелене са драгијем Краљевићем и желим
им сваку могућу срећу.

МАРИЈА.

Од Њ. В. Султана.

И л д и з.

С највећјем задовољством примио
сам депешу од Вашег Височанства,
којом ми објављујете вјеридбу Њ. В.
Књагињице Јелене ваше августјенше
шћере са Њ. К. В. Италијанскијем Пре-
столонаследником. Достављајући тијем
поводом Вашем Височанству моја че-
ститања, желим да овај догађај обиљежи
еру среће и папретка Високијем Вје-
реницима.

АБДУЛ ХАМИД.

Од Њ. В. Цара Аустро-Угарског.

И ш л.

Изволите вјеровати живом и ср-
дачном мом учешћу у срећном догађају,
што је Ваше Височанство имало до-
броту да ми саопшти. Молим вас, да
будете тумач мојијех честитања Кња-
гињици и искренијех жеља за срећу
младог пара.

ФРАНЦ ЈОСИФ.

Од Њ. В. Цара Немачког.

Н а ј Л а л а и с.

Учествујући у вашој радости,
хитам да вам изразим моја честитања
најискренија, поводом вјеридбе ваше
шћере са мојијем љубљенијем рођаком
Принцем Напуљскијем.

ВИЛХЕЛМ

Од Пресједника француске Републике.

Х а в р.

Са највећјем задовољством при-
мио сам срећну вијест о вјеридби ваше
љубљене шћере Књагињице Јелене са
Њ. В. Принцем Напуљскијем. Са мо-
јијема честитањима ичљем ви жеље
најискреније за срећу вјереника.

ФЕЛИКС ФОР.

Од Њ. В. Краљице Грчк

Т а т о п.

Честитам из свега мога срца, мо-
лећи Вас, Височанство, да изручите
вашој драгој шћери најискреније моје
жеље потпуне среће.

ОЛГА.

Од Њ. В. Краљице Србије.

С м е д е р е в о.

Придружујући се радости Вашег
Височанства, молим вас, да вјерујете
најердачнијема жељама мојијема за
срећу ваше драге шћере.

НАТАЛИЈА.

Од Њ. В. Краља Румуљске.

Р а г а с.

Са искреном радости примио сам
срећну вијест о вјеридби Књагињице
Јелене, ваше љубљене шћере са Прин-
цем Напуљскијем, и ја молим Ваше
Височанство да примите најватреније
жеље за ови догађај у фамилији, и да
буде од Бога благословен.

КАРЛ.

Од Њ. В. Краља Србије.

С м е д е р е в о.

Живо учешће узимајући у радо-
сти Твојој и Твојих, срдечно ти че-
ститам и најљепше жеље шаљем.

АЛЕКСАНДАР.

Од Њ. В. Краља Данске.

Б е р н е и т о р ф.

Захваљујући вам, честитам од срца
срећни догађај.

КРИСТИЈАН

Од Њ. В. Краљице—регенткиње
Шпањске.

Сан Себастијано. Молим Ваше
Височанство да пргните најискренија
честитања поводом вјеридбе Књаги-
њице Јелене. Нека Бог удјели мла-
дијем вјереницима сваку срећу, пла-
ћим ја желим.

МАРИЈА ХРИСТИЈА.

Од Њ. В. Књаза Бугарског.

М о н а с т и р.

Прије свега Ти захваљујем, драги
и вјерни пријатељу мој, за успомену,
којом ме извјештаваш о пресењу твоје
миле шћери Јелене за мојим сродником
Напуљскијем Књазом, и присвајам се
вашој срећи. Радко се не радује више
него ја, Твој вјерни пријатељ, који
осјећа живо с Тобом. Прими Ти као и

сви Твоји моје честитке, и моје жеље
из свег срца за високе вјеренике и
њихове обители.

ФЕРДИНАНД.

Од Њ. С. Патријарха српског.

К а р л о в ц и.

Дозволите Височанства Ваща, да
родитељској радости и благослову по-
водом вјерења дичне вам ћерке кња-
гињице Јелене придодам свој патри-
јаршески благослов, са изразом нај-
срдачније честитке. Бог их обоје бла-
словно!

ГЕОРГИЈЕ ПАТРИЈАРХ.

ЦЕТИЊЕ, 16 августа.

Његово Краљевско Височанство
Престолонаследник Италије једнако
прима хрије честитака из све Италије.
Срећни смо, што смо у стању неко-
лико честитака доијети нашијем чита-
оцима, да се види каквијем одушевље-
њем италијански народ поздравља
срећну везу своје омиљене Династије
са Династијом Петровић-Његоша.

Т е р и њ о л а.

Муниципални одбор, тумач цијелог
становништва, узимље слободу преко
мене молити, да поднесете Њиховијем
Краљевскијем Височанствима Принц
Напуљском и Принцези Јелени осје-
ћања живе радости и честитања среће
будућности, поводом њихове среће
вјеридбе, која све више веже јуначки
народ пригорски, који је заслужио
свјетске симпатије, са народом итали-
јанскијем, вазда му искреном при-
јатељем.

ГЕННИЦИ, синда

С о м а к а м п а њ а.

Сомакампања, бојна пољана за
италијску независност, радосно поздрав-
ља везу Саваја—Петровић-Његоша, ју-
начкијех кућа, и Богу се моли за срећу

Аустрија опет шири власт по Ита-
лији, а Пјемонт постаје прибрежниште ита-
лијанскијем патриотима.

У марту 1849 Карло Алберто, по
захтјевима патриота из све Италије, пре-
кида примирје с Аустријом, надајући се
у одушевљење италијанског народа; али
се нађе сам супрот надмоћнијег неприја-
теља.

Аустријска војска под Радечкијем
упада у Пјемонт, побеђује код Новаре,
и ставља услове побјеђеном Краљу, које
није мого примити. Да би његов син Вик-
тор Еманујил добио дозвољеније услове,
Карло Алберто оставља њему престо.

Виктор Еманујил тада уздиже
требоницу италијанску, под којом се стаде
окупљати италијански народ, док се ко-
начно није ујединио. Виктор Еманујил
долази на престо у најкритичнијем прили-
кама, само је ту била идеја народне неза-
висности, дубоко урезана у срца младога
Краља, његовијех дипломата, и цијелог
народа.

С крај на крај Италије биле су упрте
очи у Пјемонт, одакле чекаду знак за по-
крет.

Наполеон III узимље у заштиту Пје-
монт и склапа савез с Виктором Еманујил-
ом, под заставом начела народности, у
јулу 1858. У априлу 1859 већ је била
аустријска војска упала у Пјемонт, ком
долазе у помоћ Французи.

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

САВОЈСКА КУЋА.

Историјска цртица

У почетку једанаестог вијека, на
сјеверу Италије, при подножју Алпа, поди-
вала се славна Савојска Кућа независна,
и мало по мало ширила је границе своји
јех посједа, из које настаде Амдео V.
(1285—1323,) који се сматра родоначел-
ником садашње владајуће Куће у Италији.
Он је успоставио да се држава већ не
може дијелити међу члановима Куће, као
што је до тада бивало, и да се не може
дивати у наслеђство женскијема. Њега је
Цар Енрик VII признао Књазом ондашње
велике њемачке Царевине, која је ширила
своју врховну власт и над великијем дије-
лом Италије.

Тада је Италија била подијељена на
републике и на државице под разнијем
владајућијем Кућама, које су добивале
наслов од Царева. Поред њих била је и
папина држава. Отуда између њих трајни
немири; а опет цијела Италија била је по-
дијељена у двије велике странке: гибелени
су стади уз Цареве њемачке, а гвелфи
противу Царева њемачкијех, који су тежи-
ли да завладају Италијом. Завист и сурен-
новање појединијех владајућијех Кућа
нијесу даде, да се подигне једна између

њих и да уједини тако раздробљену Ита-
лију и да истисне туђинску власт из њо.
Једино републике: млетачка, ђеновешка и
и флорентинска престављале су народну
независност, но и оне су биле између
себе у неслози.

У XIII. и XIV. вијеку Пјемонт, —
тако се назвала држава Савојске Куће,
напредовао је, али концем XV. стаде назо-
давати, да у првој половини XVI. вијека
постане плијеном Француза и Шпањолаца,
које је предводио Цар Карло V.

Али Еманујил Филиберто
(1553—1580,) прозвани Гвоздена Гла-
ва, опет спасе све земље своје Куће, и
заслужио је име обновитеља Пјемонта и
оснивача Савојске Куће.

Његов насљедник Карло Еману-
ил I, названи Велики (1580—1630)
ратовао је Шпањском и Француском, и
и сачувао је своју независност и све своје
земље. Њега иде слава, као почетника
смјеле националне политике, коју су наста-
вили његови потомци.

Ова мала државица под овом заста-
вом независности, између моћнијех држава,
које су западну Јевропу у трајном рато-
вању раздирале, долазила је често у опас-
ност, али јунаштво Пјемонта и његова
оданост Савојској Кући надвладаше све
опасности, и Утрехтскијем и Раастатскијем
опш уговором, којијем се свршио велики
рат за шпањско наслеђство, Виктор

Амедео II у почетку XVIII в. рашли-
рио је границе своје државе добивши
остров Сардењу и наслов Краља.

Велика француска револуција наша
је одзива у народу италијанскоме, који се
надао отуда јединству и слободи. Пјемонт
не видимо у оној олујини, што је био Напо-
леон подигао, да развија своју ратничку
способност. Карло Еманујил склања се на
остров Сардењу.

Послије бечкога конгреса (1815) Вик-
тор Емануил подиже опет у Пјемонту
прадедовски престо; ад одбија савез са
Аустријом, која силом Свете Ален-
це, присваја Ломбардију и Млетке као
своје провинције, и осим тога добива пре-
власт над свијем осталијем владоцима у
Италији, који су зависли од Метерникове
канцеларије.

Настаје Италијанска Федери-
ција слободнијех духова, и отуда муч-
ништво патриота италијанскијех.

На престо Савојски долази Карло
Алберто (1831—49), који приуговори
Пјемонт за знамениту, четрдесетисму го-
дину, када италијански патриотски дух
проћера Аустријанце из Италије и при-
уди владоце италијанске на савез про-
тив Аустрије. Кад се Аустрија оборила
са свом силом на Италију, сви владоци
италијански издају италијански
народ, а сам остаје противу
Аустрије Карло Алберто.

вјереника и напредак њиховог порода.
БОНАМИРКО, синдак.

Дерута.

Потомкињу славног јуначког, рода добро сте изабрали Јелену од Црне Горе за сапутницу Вашег живота. Ова опћина на радосни глас Ваше вјеридбе шаље најпонознија честитања.

КЕРУБИНО, синдак.

Суза.

Суза, краљица Аџа, град који од осам вјекова прати постојањем вјеридбу са сапутницу Ваше Савојске Куће, поздравља радосно срећни глас вјеридбе Престолонаследника са Принцем Јеленом од Црне Горе, и шаље Високијем Вјереницима најпонознија честитања.

БЕНИНИ про синдак.

Торин.

Торински муниципални одбор изражава Вашем Височанству радост торинског грађанства на глас Ваше вјеридбе са шћерком Јеленом Црногорском, која одговарајући племенитој љубави Вашег срца, налази симпатичког одзива у свијем италијанским срцима; и моли Вас, да примите најтоплије жеље што одушевљавају Торин за срећу Вашег Височанства и узвишене Књагињице.

РИЊАНО, синдак.

Серболо.

Глас о вјеридби Њ. К. В. Принца Напуљског са шћерком јуначке патриотске Династије црногорске песунио је искреном радости душу свију Италијана, и особито овог становништва, које види тако утврђен наставак јуначке и добре Савојске Куће, с којом су везани сви Италијани толиком љубави и оданости. Молимо да саопштите Његовом Височанству осјећања оданости и најискренија честитања.

СИНДАК.

С. Панкрацио Селентино.

Ово становништво радује се срећној вјеридби Вашег Височанства са Књагињицом Јеленом од Црне Горе, изражавајући осјећања најискренијих жеља за срећну женидбу, која додаје другу славу Савојској Кући.

ПОМПИЛИО МУВИЦЦИО, синдак.

С. Маурицио Канавезе.

Тумач осјећања становништва ове опћине, од вјекова бојне пољане прослављенијих војска Савојскијих, ши-

љем честитања и најбоље жеље за вјеридбу Његовог Височанства са узвишеном Вјереницом славног рода јуначке Црне Горе.

УИГА, синдак.

Сантеремо.

Њ. В. што носи име свог великог брата, и што је уздање италијанског народа, који се радује знајући да ће Вјереница Њег. Височанства Јелена од Црне Горе у будућој породици овјековјечити старе врлине пуне славе својих предака, буди покрено одушевљење у овом грађанству за срећни догађај.

ДЕЛАУРЕНТИС, синдак.

Сјена.

Молим, саопштите Њ. В. Престолонаследнику, да се становништво ове покрајине радује на проглашењу вјеридбу са шћерком племенитом, пуном врлина, Узвишенога Владара славне Црне Горе, падајући се од срећног догађаја највећем добру Високијем Вјереницима и срећној будућности двају држава.

БАЛАДОРЕ, префект.

Болоња.

Болоњска покрајина радосно честита Престолонаследнику Италијанском, што доводи из јуначке Куће Петровића, браноца јевронске просвете на црногорскијем аџама, нову невјесту јуначкој Кући Савојској.

БОКЕЛИ, председник покрајинске депутације.

Анкона.

Молим да изразите Њ. В. Принцу Напуљском радост ове покрајине поводом Његове срећне вјеридбе с Узвишеном Књагињицом Јеленом од Црне Горе, племенитом одивом Династије јунака, који су се заједно с народом, као Савојска Кућа, борили за независност отаџбине.

Председник покрајинске депутације СЕРАФИНИ.

Перуђа.

Нека прими Ваше Височанство честитања Умбрије поводом вјеридбе са Књагињицом Јеленом од Црне Горе. Народ ода Савојској Династији данас се радује срећној вези, и отуда изводи наду у будућност отаџбине, увјерен да ће традицијама фамилија одговарати врлине на корист независности и величине Италије.

Председник ПУТИ.

Братска савезничка војска француско-италијанска напредовала је од побједи на побједу до Мађенте, гдје непријатељ изгуби Ломбардију. На чело аустријске војске долази Тесар Франц Јосиф, али 24 јуна код Солфериноа, после страха-вита битке, француско-италијанска војска опет разбије непријатеља.

Умаром од Вилефранке 11 јула Пијемонт добива само Ломбардију, што италијански народ није могло задовољити. Али је већ био уништен утицај Аустрије у Италији а положен основ јединству Италије.

У Тоскани, Модени, Парми и Ромањи народ једнодушно прогласи сједињење са Пијемонтом. Наполеон пригаде, али условом да Ница и Савоја буду присаједињене Француској, и да француска посада остане на одбрану Рима.

Г. 1860 народ устаје на Сицилији противу туђина, и легендарни јунак Гарибалди са славном и љадам добровољаца доплови на Сицилију и узимље диктатуру у име Виктора Еманујила, и ставља под своју власт цијели острв. Прелази тјеснац и Краљ напуљски Франсо II. бјежи из престонице испред побједоносне војске Гарибалдија.

Италија се била већ ујединила цијела осим Рима и Млетака.

Г. 1866 Виктор Еманујил, у савезу са Прусијом, објављује рат Аустрији и ослобођава Млетке.

У рату француско-њемачкоме (1870.) италијанска војска заузима Рим, који постаје престоницом уједињене Италије, на радост свијех народа просвијешћенијих и онијех, који теже за својим јединством.

Чланови Краљевске Породице.

Умврт I, владајући Краљ, рођен 14 марта 1844, син Краља Виктора Еманујила II и Краљице Аделајде, шћере аустријског архидуке Рајнера; ожениен 22 априла 1868 са

Краљицом *Маргеритом*, рођеном 20 новембра 1851, шћером Принца Фердинанда Савојског, Војводе Вено великог.

Син: Престолонаследник *Виктор Еманујил*, Принц Напуљски, рођен у Напуљу 11 новембра 1869.

Браћа и Сестре:

1. Принцеза *Клотилде*, рођена 2 марта 1843, удана за Принца Наполеона Бонапарту.

2. Принц *Алдеј*, Војвода од Аосте, рођен 30 маја 1845, умро 8 јануара 1890, бивши Краљ италијански, ожениен Принцезом Маријом дал Пацо дела Кистерна (умрла 1876); други пут са Принцезом *Летицијом* Наполеоновом.

Синови из првог брака: а. Принц *Еманујил*, Војвода од Аосте, рођен 13 јануара 1869, ожениен год. 1895 Принцезом *Јеленом* Орлеанском, рођеном 13 јуна 1871.

СРПСКИ ЛИСТОВИ О ВЈЕРИДБИ Њ. В. Књагињице ЈЕЛЕНЕ.

Сви српски листови доносе уводне најодушевљеније чланке, из којих бљежимо овдје поједина мјеста:

Задарски „Српски „Глас“ овако завршује свој чланак:

Краљица талијанска Маргарита, понос талијанског народа, рекла је једном: да ће она женити свога сина и просити му је војску, коју он заволи. То се данас обистинило. Ову женидбу склопила је само љубав.

Али стичу се све друге прилике за срећу овога брака.

Мледи, Бенова, Напуљ, и све по мале државе талијанске пропале су. Срушили су се пријестоли малијех господичиња, домањих и туђих тирана. Подигао се народ. Вољом и жртвима народнијем постала је уједињена Италија, данас велика држава. На челу је новој Италији најстарија и најславнија владајућа кућа талијанска, кућа Савојска, која је задобила славу и пријестол јунаштва на мегдану у борби за велику мисао вођиња талијанског народа.

Слична је судбина српскијех земаља и свега балканског полуострва. За великом државом Пемањића пропала је Зета Балшића и Црнојевића. Али из рушевина подигла се Црна Гора, јунаштва народа и куће Петровића-Његоша.

Петровићи Његоши носници су исте мисли на Балкану као и Савојци на Апенинском полуострву. Династија црногорска постигла је најсјајније племство, оно, што се задобива оружјем за једну свету ствар.

Малена је данас Црна Гора, док је Италија велика. Али ако Италија данас само дограђује и удешава готову народну зграду, и у Црној Гори основан је темељ, који се порушити не може. Рекају су родољуби талијански, да из крви ниче цвијет слободе. Ако ова ријеч, која се на Италији обистинила, не вара, жртве ће добити своју награду и на балканском полуострву. За слободу Срби су пролили крви колико икоји други народ на свијету.

На балканском полуострву извршује се данас процес, који је у Италији довршен. Робови постају слободни људи. Тирани замјењују народне династије.

То је ова разлика између прошлости и ове садашности. Краљевиња талијанскога довел је љубав на Цетиње, без икаква рачуна. Али с овом љубави спајају се народни идеали.

Зато се овако разлике с Цетиња ова радост. Велике радости ријечима се не могу изразити. Људи онда пјевају. И пјесмом се не може дати одушка неискривом задовољству. Тад народ кликти, пушке пуцају и тонови ричу.

Дакле — нека сада грми Крњо и Зеленко. Женидба Виктора Еманујила извршује се благословом народнијем.

„Дубровник“ пише:

Италија, слава тл
Божја угоднице,
Весели се, уживај
Нове си срећине,
Али дер, повестрино,
Сврши мени зипе
Дај ми руку, буга тл,
Стиснимо деснице.
Медо Пудић. (Из пјесме
„Италија“ при светковини
Данге-ове славе 1865.)

Регби да она худа срећа, која чепаје прати српски народ на путу развитка ње-

б. Принц *Виктор*, конте Торински, рођен 24 новембра 1870.

в. Принц *Луј*, Војвода од Абруда, рођен 29 јануара 1873.

Из другога брака: г. Принц *Умберт*, конте од Сатема, рођен 22 јуна 1889.

3. Принцеза *Марија-Пија*, рођена 16 октобра 1847, удата за Краља од Португала.

Први Стриц.

1. Принц *Фердинанд*, Војвода од Бенове, умро 1855, ожениен са Принцезом саксонском *Јелисаветом*, која се преудала 1856 за Маркизом Рапалом.

Њихова дјеца: а. Принцеза *Маргерита*, садашња Краљица италијанска.

б. Принц *Тома*, Војвода од Бенове, рођен 6 фебруара 1854, ожениен Принцезом *Избелом* Бавареком, с којом је имао: (1.) Принца *Фердинанда*, рођена 21 априла 1884; (2.) Принца *Филиберта*, рођена 10 марта 1895.

Други Стриц.

1. Принц *Еуген*, који је умро 1785, имао је сина Јосифа Принца од *Савоје-Карињана*, који је умро 1825, оставивши сина Принца *Еугена* од Савоје-Карињана, који је ступио у мorganатични брак са Фелицитом Крозио; умро је г. 1888. Његова дјеца носе наслов *конт Вилфршке*.

гове праведне ствари, узмиче да направи мјеста благоче и добре генију који се почиње по ново смјенити патничкоме начину народу на Балкану. Без мук се сабља не сакова, последи туче ведрине је небо, тако бива и у животу народа: весели дани измијењују се жалоснијем и обратном, а побјеђује напакон онај који своје право не напушта, и не престано се за борити, јер нема те ни бојанске ни човјекске силе, која ће окренути ријекну да потече к своме извору.

Јошт готово посљедњи звуци са био градеког славља не минуше, а ето већ придодасе нови радосни гласи из оне земље одакле сваки већи покрет српске повјести долажаше, из колијевке Пемањића, старе Зете, данашње јуначке и широм цијелога свијета прослављене Црне Горе. Та радосна вијест с великом напетом очекивана гласи: Вјеридба краљевиња талијанског Виктора Емануела са дражесном књагињицом Јеленом, кћери Књаза-Цјениња Николе I.

Ненаучни ни прецијевивати ни потцијевивати догађаје из свијета, ипак колико састанак српскијех владалаца у Београду, толико ова вјеридба имају не малог значаја и по српски народ на Балкану и по међународне одношаје, а сваки пак од овијех догађаја у различитом правцу: први засвједочије пред Јевропом солидарност српскијех држава, други везује нераздријешивим везом двије славне династије, чије земље Јадранско море не раздваја него спаја у непосредно сусједство. С тога и овај други догађај не може бити већ од користи српском народу, а посљеднице његове могле би бити и од великог међународног значаја. Ми не ћемо се упуштати у политичке комбинације, али узевши ову вјеридбу, као голу изоловану чињеницу, ипак она значи једну моралну побједу српску и славенску. Ето тај од хипер образованијех западњака презирања „Влах“ достојан је да једна његова кћерка у будуће постане краљицом класичне Италије. Не само што је достојан, већ су Књаз Никола I. и његова славна држава то у потпуној мјери заслужили, јер данас немају више апсолутне вриједности празне титуле и „број кољена“, а дјела се просуђују по њиховој правој вриједности. Па ако Црна Гора и везин даишањи Господар не броје на изобиљ славнијех дјела, ко ће их други размјерно у оноликој мјери показати?

Дубровник чија славна прошлост није до резултанта генија Српства и Италије, не може се до радонати владачајем везама Италије и Црне Горе, тога чувара српске слободе; а предсказивања Медо Пудића ето се последи тридесет и више година испуњују, и ваља у већој мјери него што се је и он сам надао. Велики су пјесници народни пророци.

Заврнујемо овај чланак задњим стиховима Медове пјесме „Италији“:

Ето нову пошјеку
Мени гуслар гуди:
„На моме се истоку
Нова зора руди.“

Новосадски „Браник“:

Добра се срећа и опет смјеша на Србину. Сретно нам је почела година ова, сретно се наставила, али круна срећа тој је радосна вијест, коју добисмо јуче са Цетиња: Књагињица Јелена је сретна вјереница престолонаследника италијанскога!

Радостан је то догађај и важан. Ови српско погледају на Цетиње, срца се српска радују, и сумњамо, да ће се ико наћи, да порекло огромни политички значај вјеренице овоме, на посматрали га ми сачисто српског, посматрали са гледишта јевропске политике.

Рекају смо, да и данас остајемо при томе да ће се овом женидбом Италија вратити према Српству на ону стазу, којом је од вајкада ишла и којом треба да иде. Српска Завјетна Мисао добиће дакле новог, чврстог ослоња, нову драгоцену залогу за свој Ваекре, кад овом женидбом Италија изиђе на озарену стазу оне идеје, којој Српство тежи, а којој у Италији има да благодари свој Ваекре, свој „Risorgimento.“

Сретни су узвишени родитељи младе невјесте, која су живот посветили дјети и народу своме, па су дочекали, да и дјеца њихова, та драгоцену залогу љубави њихове, најмилија и најслађа брига њихова — послуже народу своме, коме су им и родитељи лично служили.

Сретња је свијетла књагињица, која се и удалбом, безграничној љубави родитељској и љубави народа свог, одуговлаком најмилијим и најузвишенијим ступањем у службу Мисли Народној, јер је вајкадиња истина: све, што су Петровићи Његоши радили, на ма било то и да је све служило Мисли Народној, на је већ и за то јасно као сунце, да ће и ова женидба бити једна залог више за лепшину и сјајнију будућност народа српског. Благо народу, чије су крунисане главе прве слуге мисли његове!

Старе су и чврсте везе, које везују два племенића и храбра народа: српски и

италијански, а црногорској књижевности је у добри час суђено, да као невјеста престолонаследника италијанскога те старе везе занови, те црсте везе учврсти. Њена је личност, озарена љубављу народа, из кога је поникла, бити она узвишена снага, која ће и преко мора Јадранскога и посред можда укрштених интереса — спајати Србе и Италијане у братску љубав, ради заједничких циљева, ради узвишених идеја, које преко мора и брегова, и изнад укрштених интереса и заплетених планова, спајају народе везом чврстом, везом нераскидивом.

Свијетла књижевница наустиће топло огњиште дома родитељског, славно кршеће домовине своје, наустиће и народ свој, из кога је поникла и који ју је називао као зеницу ока, па кад се одбије та српска бисер-грана и нађе међу својим новим народом, под плавим небом своје нове отаџбине, у класичноме Риму, гдје је сваки камен по једна страна историје свијета, није могуће, а да се њезину свијетлом оку не уважу сјенке српских крунисаних глава и старе властеле српске, која је вјекovima у очајању лутала по цијелом дивном полуострву Апенинском, да нађе спаса и сло боде, не себи, већ — народу своје. Међу тим сјенкама има и женских глава. Међу њима је и посљедња српска краљица Ђевојка Катарина, која је у Риму умрла. Свијетлим ће се сјенима тих крунисаних глава потомкиња њихова одужити, ако у сјају своје настава дјело њихово, на коме су они у очајању некад радили под тим истим небом Италије.

Будућа краљица неће бити дакле остављена у Риму. Српски народ неће заборавити своју кћеру Киријаду, ни та прва госпођа Италије моћи заборавити народ, из кога је поникла и успела се на престо Италије.

Сјенке старих владалаца српских и емиграције властеле српске, које бладе по Риму и Италији, чуваће је и шаптити јој тајне небесне, у којима је исписана будућност народа српскога, а српско срце Њено везиваће је и преко плавога мора за народ, који ће јој благосањати стопе, којима ће и она, у сјају своје ићи, да се сиромашноме Српству на Истоку извојује победа оне идеје, која је и њен италијански престо објасила бивјеском и сјајем среће и слободе!

Загребачки „Србобран“:

Кад је Књаз Никола на свом мачу из српско-турског рата добио комадић артије, на којем је берлински конгрес записао да Црна Гора добија један дјелић обале Адријатике, он је у море натјерао свога коња, бацно прстен у море и Црну Гору с њиме претеновао. Али ма кака да је море приближило литице старе и славне српске књажевине и обале земље у којој ламунови цвату, онет је Италија била туђа... непријатељска...

Сад је другачије!

Унук Великог Виктора Емануила, ује диниште Италије, послушао је откуцаје свога срца, спустио се са стародревног Рима на Сиње море, залетио се под Ловћен на Цетиње, претеновао лијену ћерцу Књаза Николе, те не само спријатељио већ сродно дивје династије; и од сад ће да буде: радост и жалост Црне Горе — радост и жалост краљевине Италије!

Али Италија се преко Његоша сродила са великом руском царвином у којој сунце никада не залази; а руске симпатије од пријек се јој данас потребе. Католчка пак Италија, осјећајући са Црном Гором, и имајући корјена и удива у Албанији међу католицима, у залећу Црне Горе, хтеће да га врши у корист Црногораца и других Срба.

Гране снажног стабла Његошева а из Мале Црне Горе допријеше овом вјеридбу у дивје велике државе... Књаз Никола, кућа његова — то су завриједили као мало ко у свијету. Русија је сматрала до данас српској мисли и Славенству ваза вијерну Црну Гору као дио свога срца. Од Преображења ове године пристаје уз Русију и краљевина Италија. Црногорци пак имају право када у Његошевску Јелену полагају исте наде које је пред 700 година изводила Немањина Јелена, полазећи за мађарског краља Бела.

Новосадска „Застава“:

Научени смо — а томе нас научи српској идеји ваза вјерна Црна Гора и њен у сваком погледу мудри и обзирни владалац — да са далеког приморја нашег, — те колијевке државно мисли српске, чујемо само добре и веселе гласе — весело и онда, када са свих других крајева раскомаданог српског народа, чуемо само за невољу и јад.

Историја се, кажу, не понавља, но ми бисмо ипак рекли, нехотећи тиме ништа пророчковати — да је и модерна српска државна идеја понајачег, понајсолиднијег изријечена и основана захватила и опет тамо, гдје се некад зачињала колијевка великих Немањина, Балшића, тамо далеко на југу српскога етнографског терена, на обалама свијега мора.

Ономе, коме је повјесница тал. народа, па можемо рећи и повјесница Јевропе, позната, буди то име само по себи чтјав свијет од осјећаја; оно даје прилике, управ гони упоређењу у судбини талијанскога са судбином српскога народа; подстиче живо на поређење великога труда Виктора Емануила око уједињења народа му са немање славним радом витешкога господара Црне Горе.

Славно име Виктора Емануила подсећа нас на Рим, Ломбардију, Венецију као што нас име књаза Николе живо подсећа на — — — — —

Догађај је овај изненадан, неочекиван и важан колико за гледишта црногорско-српског, толико и са гледишта талијанског. Не зна се управо, за коју је страну рачун бољи.

Но ма како велики углед династије црногорске већ до сада био, он овом женидбом знатно и у великој мјери скаче. Ово је за кућу Петровића-Његоша један огроман корак напријед. Вјенчајући се са Виктором Емануилом вјенчава се принцеза Јелена и са круном талијанском.

Интересно је при пресеђивању овога догађаја имати на уму — великог проводију ових сватова. Познат је одлични пријем талијанског престолонаследника у Москви, приликом крунисања руског цара. Зна се, да је том приликом царског руска породица Виктора Емануила управо обасудила својом љубавношћу, одликујући га на сваком кораку.

Све је то добро познато, па се политичари питају и нехотице, па што и за што то велико интересовање руског двора за Књагињу Јелену, откуда то заузимање за ствар једну, која се тиче у првом реду краљевског дома талијанског и Италије, када се зна, да је Италија уговором везана, да буде и од сада као и до сада у кругу и на страни непријатеља Русије?

Тако се запитало јавно мњење јевропско, гледећи, како престолонаследник најкатоличније државе узима ћерку једног православног владодаца малене једне земље.

Па то тако стављено питање одговорине преставници јавног мњења како који према својем положају, али већина угледних листова увидила је големи политички значај ове ствари и почела је Италију сумњичити.

Држећи, да је Италија на абисинским пољима постигла све оно, што јој је савез, у коме се налази, пружити могао, почело је јавно мњење помислити, на могућу диверзију Италије.

Ми ово неписано одушевљење дијелимо. Ми схваћамо велику радост народа црногорског, ми ту радост дијелимо. Дијелимо је, из разлога овађе наведених. Увјерени смо да данашњу радост дијели све Српство, гдје год га је.

Истакнуто осјећа наш народ замашај овог догађаја, па му се радује. Осјећа да Црна Гора напредује, осјећа велики углед једне српске династије, осјећа да је и дом Петровића Његоша усвојио девизу дома Савојског, девизу сталног и сигурног напретка:

Sempre avanti, Savoja!

„Биоградске Новине“:

На Преображење о. г. десио се на Цетињу један радостан догађај, који је много обрадовао не само нашу милу и драгу браћу Црногорце, него и нас у Краљевини Србији и све Србе без разлике, гдје их год има. Њено Височанство Књагиња Јелена вјерила се тога дана са Његовим Краљевским Височанством Принцем Пауљеским, Насљедником талијанскога престола. Нека је срећан и Богом благословен тај догађај! Српски народ испуњен је оправданом поносом, што ће с временом Српкиња Јелена бити Краљица велике силе Италије, и што се народна династија Петровића-Његоша сродила са старом и племенитом талијанском династијом Савојском, која своје порекло води од године 1032. Каква радост и каква срећа по народ српски!

Потомци Душана Силнога радосно поздрављају тај ми догађај на Цетињу; свијетлики Срби од срца се радују вјеридби Књагиње Јелене, јер, увијајући и поносећи се њеном срећом, знају врло добро, да ће та њезина удаба имати благотворна утицаја на будућност српскога народа.

У то име нека је срећна и Богом благословена вјеридба Књагиње Јелене и Принца Пауљескога!

ДОПИСИ.

Никишић, 7 августа. — Што се је већ од неког времена нагађало, то се је срећом јучер коначно ријешило, а жица јавила у накрет цијелом свијету, да је Његово Краљевско Височанство, Принц Пауљески и наслједник талијанског пријестола Виктор Емануил испренио и заручио Њезино Височанство Књагињу Елену, дивну шћер нашег узвишеног Господара. Нема сумње та вијест са своје замашности потресће

многе и тако узрујане живце неких, којима је свака срећа наша трн у оку, а многе ће напојити особитом милином, чигова срца трепте за свијем што Црну Гору напоје, а Српство уопште узносе и подиже. Овај радосни и важни догађај у срећно владајућем нашем Дому сваки Србин, ма гђе он био, поздравити особитијем усхићењем, јер ће назрети не далеку будућност, која мора да сјаје Црној Гори, а уз њу и цијелом Српству.

Кад се на ум узме да се данас спајају тврдијем везом љубави и пријатељства дивје колико јуначке толико и славне Куће, Савојска и Петровићева, обје витешки носиоци великог начела народности и слободе, сваки, ма и најмање прожет био овим спасоносним начелима, мора да увиди за Црну Гору јасне подвиге још бујније будућности а за Српство необориме услове свога спасења. Кад се пак узме у обзир да је из древнога Рима дични преставник славно Савојске Куће дошао, да лично претепује црногорску љепотицу, ће војку из славне Куће Петровића, срце пал букти од радости, јер нам је то сјајан бањет како је диновскијем кораком наш срећновладајући Дом достигао овако високи положај и т. с. високијем умом, јаким мишицом узоритог Књаза Николе а љубављу Његовог народа према Њему, домовини и слободи. Ратни успјеси, политичка зрелост, право очинско срце нашег узвишено Господара, па она очевна радност, која се не протеже само на своје властито огњиште него и на остато Српство изван својијех граница, које и данас чам и цвилу, довољне су заслуге, да се данас напредни Јевропа диву Црној Гори и њезином витешком Господару, и да им одаје свако признање и поштовање.

Проникнути овом истином не чудимо се ни најмање што смо доживјели до данас неколико ријетких случајева, којима се срећновладајући наш Дом дичити може. Напротив ми би се чудили само кад би цивилизована Јевропа и даље крштењем рукама стојала и хладнокрвно мотрала како Црној Гори још није правда удијељена, коју је умом и мачем давно извојштала и коју су јој неки политички обзирани из рука истргали.

Па ове мисли ова се је варош јучер обазрела на први глас срећног догађаја у Пријестоници. Као муња тај глас у тили час пројур и ражеко духове ипаче мирнијех варошана. Први хитац из револвера господина војводе Ђура Церовића изазва стотину другича а кафану Вујићина пренуи се народа, ће гласи. Војвода изговоривши неколико згодних и значајних ријечи почасту пићем све присутне. По наредби г. Војводе би изнепено није и на пјачу, ће се остали народ прикупи. Како у кафани тако и на пјачи није се у здравље срећновладајућег Дома и Свијетлијех Заручника; кола се воде, пјесме се оре, пуцају револвери. Споменици нам је значајну здравицу у кафани г. учитеља Пера Костића, која је изазвала свеопште одобравање и одушевљење. Јутрос у праксворје чули су се посљедњи одјеци народног одушевљења јучерашњег веселог дана.

Било и ово веселе у добар час, и хоће ако Бог да, јер наша земља има довољно услова да јој све цвате и букти на то све већу нашу радост.

С. В. В.

Подгорница, 6 августа 1896. — Тек је почео овогодњишњи Видов дан да излива слатки нектар срцу србинуома а већ се јављају витешком народу нове радости. Данас на високој сахат кули изгучаваше подне кад се у Мирковој Вароши зачу леворверско пуцање, на које сваки црногорски војник без разлике вјере трчаше ново подигнутој вароши да види што се догађало.

Нијесмо ни допрди пред спомеником подигнутим Великом Војводи Мирку Петровићу и јуначима погинулим за вјеру и отачество 1862 год. окле се најприје почело пуцати а већ се знало да је Њено Височанство Књагиња Јелена шћер нашег Витешког Владара вјерена за Престолао сљединачком пјетоме Италије. Боже мој кје је у стању описати оншту радост вјерних поданича сретњо владајуће Династије Петровића, на свакој страни чује се бурно клицање живио владајући Дом Петровића, живјела Савојска Кућа, живјело Српство а непрекидно леворверско пуцање одлијегаше сусједне нам арбанашке планине. Но овако весело грађанство немогане остати непрекидно на окуну пошто још од рана јутра бијаше облачно — поче падати ситна киша а уз то вријеме ручка те се весели грађани развијаше кућама.

Љетња киша као вјеска споро дође хитро прође каже народ, у 4 уре послје подне бијаше сунце својим зрацима рашћерало тамне облаке а калетан Лука Нене зић напијаше здравицу коју заврши са живио Господар, живјели Заручници, на које се одазва из хиљаде гласа живјели. Одмах за тим указа се главном улицом пјевачко друштво „Бранко“ пјевајући Насљедниково коло. Дивно бијаше вијест ове омиљено друштво, пјетоме Зете ће се приближује у најдичијем реду к споменику Великог

ратборца за ослобођење колијевке витешких Балшића, којих потомци посљиде четиристогодишњег ронета доживјеше да им под окрићем Ловћенског Орда омладине јекне слободе пјесма, доказавши да им под великом стегом туђина није изумро дух витештва. Чим је друштво стало пред присутним грађанством одијевало је црногорску химну затим је господин Стефан Лукачевић председник друштва напјиво здравицу, коју је друштво поприштило пјевајући „Хеј трубачу збојне Дрине,“ затим је поведено зецко коло, посље је друштво пјевало више родољубивих пјесама докле је овладао сутон.

По да би се овај шести август што свечаније провео као дан вјеридбе Њена Височанства то је пјевачко друштво у десет ура било на окуну у кафани г. Јока Бољевића ће је опет на ставило милозвучну пјесму, но како по наредби мјесне власти ниједна кафана не смије бит отворена посље 11 ура, то је друштво молило овдашњу власт да им се дозволи и дуже веселити ове свечано ноћи; могуће је да то нијесу могли чланови окружног суда ни дозволити те је друштво морало тражити дозволу од старије власти с Цетиња што им се и дозволило. Од 9 до 12 ура друштво је пјевало и играло уз свирање српских свирача тада је устао г. Стеван Лукачевић с чацом у руци и наздравно у част вјереника, која је здравца пропраћена с бурним клицањем живјели.

Како бијаше у кафани велика зашара у то друштво пође из кафана пјевајући српску химну, тако пјевајући најрије друштво прође кроз Црв — махалу затим се вратило кроз Кип — махалу пјевајући „Болат ми лежи Кара Мустафа“ опет у кафану, ће се пјевало и играло до посље поноћи.

Горчиновић.

Трново, 7 августа 1896. — Јављамо вам тужну вијест да се на 5-тог августа преселио у вјечност наш брат Мило Којанов Вујовић у 66 години свог јуначког живота од ране коју је добио у боју у Велену у Херцеговину 1876 године од које је вазада патио до најзадњег свог часа.

Он је још момчетом био веома познат хитар и храбар, још Омер Пашине године кад је удари на Црмичу Мило се је одликова у прве јунаке црмичке.

А у кривом боју на Крњице кад су Црногорци заробили 600 Арнауца и њихова два главара Мурта и Хасана, и тадар се је одликовао у посјекао 2 главе. За тим исте године кад је гарда пошла у Херцеговину да тамо бој бије он је био десетар од гарде то се је и тамо јуначки храбро борио са непријатељем.

А у великом боју у Расиној Главници његово је јунаштво одликовано било пошто му је турско олову већу пуцку саломало, комате од пушке бачи а пожем у руке загон учини у Турке и прободе једног Турчина у томе га кликну момче једно с Патратица које један Турчин био дига да га носи жива; одмах Мило остави свог Турчина и прискочи у помоћ момчету те уби и тога Турчина на га остави момчету да га сиче а он се на првог поврати те га посече на ондар опет пожем наприје у Турке и тако се је и све бојеве храбро и јуначки борио; и те познато свим јуначима црмичке и ријечке нахије; покојни Мило те године посјекао је три главе и ранио се 2 пута. Посље иза те рати на неколике године би му наређено да узме са собом неколику друга и даше му пушке потребе на да поћу у Турке да освете цркву коју су Турци били развалили у Зету. Мило је узео са собом четри друга с којима се је пренеза преко Скадарског блата близу Скадра за Враком у Каменицу и ту запалише једну турску цамију.

А у посљедњем рату црногорско-турском сучу се је и у сваком боју јуначки одликовао и више пута баталонски главари му повјеривали од чета по неки дио војника те је с њима управљао особито при заузећу Барског Приморја те је пок. Мило био поштован и одличан и разуман јунак у сваком људском погледу међу свим јуначима.

Зато је био награђен разним орденима међу којима је био крст св. Ђорђеја. При погребу покојнику било је мноштво народа из Црмичке и Ријечке нахије међу којима је било много избраних лица.

Така му црна земља а међу нама вјечни спомен.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Оглас, којим се даје на свеопште знање, да ће се на Малу Горчинојну 8 септ. 1896 освештати ново-саграђена црква, св. Саве у Билећу.)

Исто освештање је доказ да у срцима нашег народа није угашена љубав према Богу и ближњему, који се је баш стога и поштовао, те помоћу свепошћег Бога почео и довршио дом Господњи, гдје ће се сви правовјерни хришћани сакупљати и у

заједници Бога, створитеља свијета славити. Пошто је то свето дјело тежељ на коме ће се угађати Богу и ширити наука Господа Исуса Христа и морално-религијозно осјећање у народу будити, то мислимо, да ће се сваки искрени човјек и пријатељ овом светом чину од срца обрадовати због горе наведених начела и да ће својом посјетом или ма на који други начин ову ријетку црквену свечаност увеличати.

Свака пожртвованост пригодно ове свечаности биће са највећом благодарношћу примљена и путем новина објелодањена. — Из сједнице српско-прав. цркв. одбора држане 5 августа 1896.

За српско-православни црквени одбор.
Перовођа: Пресједник:
А. Комадина Владимир Мерћеп.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 16 августа.

(Висока посјета у Подгорици.)

Јучер у подне Њихова Височанства Књаз Никола и Књагиња Милена са Њиховијем Височанствима Принцем Напуљским, Књагиницом Јеленом и Престолонашљедником Князом Данилом кренули су у колима пут Подгорице. У Њиховој пратњи пахоче се: г. војвода Вожа Петровић и г. војвода Петар Вукотић. Њихова Височанства су стигла на Крушевац у 4 сата, уз грување топова са подгоричког града, поздрављени одушевљенијем клицањем одабраног грађанства подгоричког, војника и народа из околине, што се ту био сакупило. Пошто су ту један сат отпочинили, Њихова Височанства упутише се у варош, пекићену заставама италијанскијема и црногорскијема, гдје су гомили народа прекривале простране улице. Грување топова и бурно клицање одушевленог народа све три вјероисповједи дочекаше Високог Госста. Кроз варош кола нијесу могла напријед од мноштва народа, него ходом. Пошто су Њихова Височанства прегледали варош, Њ. К. В. Принц Напуљски са Њ. В. Престолонашљедником Данилом и пресједником држ. савјета г. војводом Вожом, и својом пратњом, посјетио је католичку цркву, гдје је изволио говорити са свештеником исте цркве, и истој иску помоћ обећати. Пошто је прегледао нову и стару варош, Њ. К. В. изволио је послати преко свога адјутанта и аташирала му адјутанта Његовог Височанства Господара г. Миша Поповића, посјетницу у кући г. окружном капетану Цаковићу; па су се Њихова Височанства повратила на Крушевац, гдје су слуге држале наредне пушке за лов у пространој дворској башти. Лова је било мало, зашто је већ било касно, око 7 сати. — У првом мраку било је дивно освјетљење у вароши и око вароши. Особито је било освјетљено брдо Љубовић. Између осталог у ватри су сјале пвицијале Високијех Вјереника. По вечери дође на Крушевац пјевачко друштво „Бранко“ са мноштвом народа, гдје је било велико народно весеље. Њихова Височанства изађоше из Двора међу народом. То народно весеље трајало је до касно. — Јутрос око 6 сати Њ. В. Господар са Његовијем Височанством Принцем Напуљским кренуше пут Снужа у пратњи г. војводе Вожа Петровића, г. војводе Петра Вукотића и г. војводе Михајла Вучићића. Дочек је био одличан од војске и народа. Њихова Височанства свратила су се у војнички стан и његове магаци прегледали пуне оружја и ратног прибора. У војничком стану била је прируготовљена и мала закуска. Њихова Височанства су у највећем расположењу ту провели међу војницима и народом изволивши са мнозином разговарати се. Из Снужа су били испраћени најодушевљенијем клицањем и грувањем топова са тврђаве. — Ове недеље Њихова Височанства превели су један дан у лов у забрану на Ријеци, а ономадне је Његово Височанство Господар био са Њ. К. В. Принцем Напуљским на Његуцима, па су се извозили преко Крсаца пут границе, одакле је диван поглед на залив Которски.

(Дворана Галијано.) Кад је Њ. К. В. Принц Напуљски походноша понови војнички стан, Његово Височанство Господар показа му у истом стану дворану, којој је дао име потпуковника Галијана, храброг заповједника макалске посаде, и бившег старјешине наших официра, што су у Италији учили. Њ. К. В. овим доказом љубави према италијанској војсци био је најпријатније дирнут, и одма је то саопштио Свом Узвишеном Оцу. Његово Височанство Краљ Умберто, услед тога, управно је Његовом Височанству Господару сладећу денешу:

Вијест, коју сам примио од мога Сина, да је Ваше Височанство наменовало именом потпуковника Галијана једну дворану новог војничког стана, била је премла моме срцу, и биће примљена од моје војске дубокијем признањем. Ја израњавам В. В. моју живу благодарност на так њежној мисли, и поново Вам захваљујем на удворностима, којима обасипљете мога сина. Молим Вас да поднесете моје поклоне Њијгињи Милени, и моје поздраве пуне љубави Њијгињици Јелени.

УМБЕРТО.

(Из дипломатски ех кругова.) Г. пуковник Февзибег, опуномоћени министар и изванредни посланик Њ. В. Султана на нашем Књажевском Двору, био је произведен на достојанство *паше*. — Њ. Е. Г. Маркиз де Кастелбјанко, кр. талијански изванредни посланик и опуномоћени министар при нашем књажевском Двору, повратио се је прошле недеље са свог двомјесечног допуста. Одмах је био примљен од Њ. В. Књаза и Књагиње и Њ. Кр. В. Принца од Напуља. — Г. Е. Ватен, секретар франц. легације на Цетињу премјештен је у истом звању у Вечу при тамошњем посланству Републике Француске. При поласку Њ. В. Господар благозгодно га је одликовати III им степеном Данилова Реда.

(Италијански новинари.) У нашој средњи баве се г. Адолф Роси, дописник миланског „Corriere della sera“, и г. Мантегана, уредник римског листа „Nazione“.

ТЕЛЕГРАМИ „БЕЧКОГ КОР. БИРА“.

ТОРИН, 11 августа. — Конте Торински кренуо је пут Берлина да присуствује њемачкијем војничкијем маневрама.

РИМ, 11 августа. Услед великијех киша поплава је учинила штета у покрајинама Фераре, Болоње и Модене. Ураган је бјеснио у Маскарте.

ПЕТРОГРАД, 12 августа. — Велике маневре данас су почеле а свршиће у понедељник.

РИМ, 12 августа. — Влада је потврдила генерала Валеса, као пуномоћника да уговара са Менеликом односно повратак заробљеника и закључења уговора узајамно повољног између Италије и Абисиније.

СОФИЈА, 13 августа. — Стојилов је позван у министар Ришки код Књаза, што се сматра као знак потешкоће, да се састави министарство. СОФИЈА, 14 августа. — На југ Пловдива одјељење турске војске нападо је стражу бугарску, гдје је остало више мртвијех.

БЕЧ, 15 августа. — Град је сјајно окићен. „Винерабендност“ поздравља долазак рускијех Великијех, што је доказ сагласја аустријскога у корист мира јевропскога.

БЕЧ, 15 августа. — Руска величанства присијела су у 10¹/₂; дочек је био најсрданији од стране аустријскијех Величанстава, уз велике овације народа.

ЦАРИГРАД, 15 августа. — Јермени су напали отоманску банку. Било је великијех нерета у Галати. Интервенирала је полиција и војска. Говори се о многијем мртвијем и рањенијем. Онда цанка влада. Сви магаци затворени.

БЕЧ, 16 августа. — Цар руски примио је Голуховског, Баденија, Вапфија, Кригемера и Калаја. На свечаном обједу Франц Јосиф поздравно је рускијем Величанствима захваљујући им на посјети, која је ново јемство пријатељства између цара. Цар руски је одговорио на здравицу, захваљујући на дочеку, и био је у здравље Цара и Царице аустријске и Краља и Краљице угарске.

ЦАРИГРАД, 16 августа. — По улицама многи убијени и рањени; 6 жандара мртвијех и неколико рањено. Доказано је да су Јермени потакли овај неред, да изазову извањску интервенцију. Турци су нападали само Јермене. Други стационари примакли су се граду. Ноћ је била мирна. Посланици се уздају да ће порта станути на пут овим пермирима.

ГРЧКИ УСТАНАК.

ЦАРИГРАД, 11 августа. — Порта је саопштила посланицима да жели директну интервенцију великијех сила да умири Крит. Велике силе примиле су. Данас састанак посланика да одлуче што треба чинити.

АТИНА, 12 августа. — Турска војска наставља се концентrirати у тврђаве. Нанустила је позиције Кислама, Ласити, Мирегела.

ЦАРИГРАД, 12 августа. — Критска скуштина одложена је на 15 дана. Посланици су дали нова упуства консулима, и опуномоћили их да опет раде да се наставе преговори између Зиниаше и народнијех заступника.

АТИНА, 13 августа. — Критски заступници одговорили су консулима, да се надају повољном рјешењу услед интервенције великијех сила. „Асти“ доноси, да је Порта изјавила руском посланику, да прима предлог великијех

сила односно Крита, осим независности судаца.

ЛОНДОН, 13 августа. — „Рајтер“ доноси из Канеје, да је јучер 3000 усташа нападо 300 турака, и да су запалили 29 села.

АТИНА, 14 августа. — Хришћани су разрушили Хераклис, и запалили виши дно села турскијех. 1000 Турака оружанијех оставили су Хераклион да се свете у покрајини Магавици. Гувернер Херклиона не може уздржати ред.

ЦАРИГРАД, 14 августа. — Преговоре с Портом посланици настављају преко Калица.

ЦАРИГРАД, 15 августа. — Састанак посланика код Калица довршио је одлуку о концесијама Криту. Посланици су сложили у начину поступка. Чекају одговор Порти.

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

Предавања у Књ. Црн. Гимназији на Цетињу почињу идуће школске године 1896—7 2 септембра.

Уписивање ученика бива у канцеларији гимназијске Управе 28, 29, 30, 31 августа ов. г. од 9—12 часова прије подне.

У први разред Гимназије примају се само они ученици, којима није мање од 10 ни више од 15 година, и који су с добријем успјехом свршили четврти разред основне школе. Сваки је ученик дужан допјети крштеницу и свједоџбу. Без тога не може се ниједан уписати.

Ученици осталијех разреда дужни су при упису показати школско свједоџство од потоње године.

Послије одређеног времена пеће се нико прихвати.

Цетиње, 10 августа 1896 г.

Управа Гимназије.

Serb.

Комотава, Линц и д. Камара
ЧЕСКА. Г. АУСТР. УГАРОА.

Г. Г.

Овај сурогат је користан не само са економног гледишта — и што:

- повисује вкус нави „у зрну“ дајући јој пријатности,
- даје тражену бистру и лепу мрку боју, а
- ЦРНОЈ још више БЕЛОЈ нави, пошто не оставља никаквог талог, даје конзистенцију, какве зрнена кава никад нема

Кава у зрну даје једино свој садржај (кафени), фарба воду јер је пржена, али хране нема: зато је сама зрнена кава танка.

Маленкост наше

ПРАВЕ ФРАНККОВЕ КАВЕ

помешана зрненој кави усавршава јој потпуно вкус, тако да и онај који је само на добру каву навикао, и који се у кави разуме исту завољети мора.

С поштовањем

Heinrich Franck Sohn
Linz. Ludwigsburg.

- За „црну“ каву: 4 кашике зрнене каве и — 1 кашину ФРАНКК-кава.
За „белу“ каву: 3 кашике зрнене каве и — 1 кашину ФРАНКК-кава.